

Foto: Peter Chvostek

Umelecké chute leta

Počas letných prázdnin máme viac času a priestoru na svoje obľúbené aktivity a záľuby. Niektorí tento extra čas využívajú na šport, iní cestujú a spoznávajú cudzie krajiny a kultúry, ďalší sa venujú štúdiu, ako napríklad aj Vy, milí študenti/študentky DUK, a ostatní si jednoducho užívajú ničnerobenie. Vraví sa – koľko ľudí, toľko chutí... Pozývam Vás ochutnať tie, ktoré najviac zachutili mne – umenie a v rámci neho kreslenie.

Pri umení je dôležitá schopnosť umelca pozerat' sa na svet novým, zaujímavejším a lepším spôsobom. Kreativne schopnosti a talent má ale každý človek iné. Umelecká tvorba je preto originálna a individuálna a jej výsledkom je jedinečné umelecké dielo, ktoré sa ostatným môže a nemusí páčiť, pretože vnímanie krásy je tiež individuálne. Emócie majú v umení

veľký význam, lebo umenie je vlastne prejavom emócií a jeho úlohou je tiež emócie vyvolávať, provokovať.

Umenie je v živote veľmi dôležité. Plní nielen estetickú funkciu, ale nás aj vzdeláva a vychováva. Myslia si to asi aj tvorcovia DUK, a preto máme v tomto roku veľa umeleckých prednášok a workshopov. Aj na nich môžeme zistiť, ako veľmi je umenie rozmanité a koľko rôznych foriem má. Umelci sa nimi prejavujú odlišne a chcú nás zaujať rôznymi spôsobmi. Existuje umenie výtvarné (maľby, sochy, stavby, fotografie), literárne (poézia a próza), múzické (hudba, tanec, divadlo) a mnohé ďalšie (gastrolónia, filmy a iné). Každý si môže vybrať, čo sa mu páči, čo mu sedí najlepšie.

Ja mám napríklad rada viacero foriem umenia – divadlo, hudbu, spev, tanec, ale zo všetkého

Príhovor

najradšej mám kreslenie. Možno preto, že mi ide najlepšie a cítim, že patrí ku mne. Každý deň niečo kreslím, stále mám v rukách ceruzky, gumu, fixky a nožnice, a vraj to tak bolo vždy. Umenie je pre mňa nielen formou relaxu a spôsobom na vyjadrenie mojich pocitov, ale umožňuje mi aj útek do sveta fantázie, ďaleko za hranice obyčajných dní.

Kreslenie máme možno v génoch všetci, pretože je tu s nami od nepamäti – veď naj-

staršiu známu ľudskú kresbu nakreslili pred viac ako 73 000 rokmi. Dnes už človek nevyryva svoje kresby iba paličkou, alebo prstom do zeme, neotláča krvou zvierat zafarbené dlane na steny jaskýň, dnes kreslíme na papier perami, fixkami, ceruzkami a najrôznejšími farbami, alebo dokonca vytvárame digitálne obrázky a stále nás to teší a naplňa.

Tí, ktorým kreslenie stále ešte veľmi nejde a chcú sa v ňom zlepšiť, môžu začať chodiť na kurzy kreslenia, naštudovať si o ňom manuály, vyfarbiť predkreslené predlohy obrazov alebo si kúpiť tvorbu iného umelca. Tiež môžu navštíviť galérie, múzeá a hrady alebo sa jednoducho venovať inému druhu umenia. Máte na to ešte viac ako polovicu letných prázdnin!

Ariana Ceres Tehambak,
10 rokov,
redaktorka Novín DUK

Prečo ľudia veria na čarodejníctvo? / Workshop, o ktorom len tak nepočuť / Prednáška: Prečo aj tie najstaršie divadelné hry môžu byť modernými inscenáciami? / Harry potter čoskoro ako seriál! / Pravda alebo lož? / Veštice / Hra tohto týždňa!

Najmagickejšia prednáška tohto roka: Prečo ľudia veria na čarodejníctvo?

Tretia prednáška s názvom *Prečo ľudia veria na čarodejníctvo?* bola doslova MAGICKÁ. Už z názvu je jasné, prečo si to myslím. S prednášajúcou doc. RNDr. Tatianou Bužekovou, PhD. sme sa počas celej prednášky zaoberali poverami a folkloristikou, mágiou, čarodejníkmi, mýtmi, kúzlamí a ich symbolmi z celého sveta. Čarodejníctvo alebo mágia sú spojené s použitím nadprirodzených schopností a s mocou kúziel. Nimi si ľudia od dávnych čias vysvetľovali veci a javy, ktorým nerozumeli. Tak vznikli

po celom svete rôzne staré (pohanské) náboženstvá, ktoré uctievali svojich bohov a hrdinov ako vzory správania sa. Medzi študentmi DUK by sme asi nenašli ani jedného, ktorý ešte nepočul o niektorom slovenskom, gréckom či rímskom bohovi. Mýty a eposy o nich a ich kúzloch, schopnostiach a činoch sa zachovali doteraz, aj keď mohli byť založené iba na falošnej viere (placebo efekte). Na prednáške sme sa dozvedeli aj o menej známych japonských mýtoch, napríklad o mýtickej líške Kitsune. A vedeli ste, že Perinbaba zo

známej rozprávky je vlastne postava z germánskej mytológie Pani Zima (Frau Holle)? Pohanské náboženstvá a mágiu postupne nahradili dnešné náboženstvá, z pohanských bohov sa stali čarodejníci, ľudia začali veriť v iných bohov a v súčasnosti sú tieto náboženstvá zase vytlačované vedou. Mágia a mýty sa však zachovali dodnes v národných tradíciách (folklore), v príbehoch zozbieraných rozprávkami (napríklad Pavlom Dobšínským na Slovensku alebo bratmi Grimmovcami v Nemecku) a dokonca

prežili aj niektoré pohanské náboženstvá (respektíve novopohanské), z ktorých najznámejšie je WICCA. Dozvedeli sme sa aj to, že viac ako polovica Slovákov aj dnes verí kúzlam a čarovaniu. Možno aj vďaka mnohým populárnym knihám a filmom (o Harry Potterovi, Marvelovkám a iným). A ČO TY? VERÍŠ NA ČARODEJNÍCTVO? Rád/rada pozeráš filmy alebo čítaš knihy o mágii?

*Ariana Ceres Tchambak,
10 rokov,
redaktorka Novín DUK*

Workshop, o ktorom len tak nepočuť

Filmy a seriály sú súčasťou našich životov, či ich pozeráme alebo nie. Často pri nich oddychujeme, no veľakrát si ani neuvedomujeme, čo všetko obnáša vznik takého filmu a vďaka čomu si môžeme pozrieť napríklad film zo zahraničnej produkcie a zároveň mu rozumieť. Práve študenti a študentky DUK mali možnosť v utorok (18. júla) zistiť, ako takzvaný dabing prebieha a taktiež mali možnosť si ho vyskúšať na vlastnú päsť.

Keď sa v zahraničí vytvorí úspešný film, rozšíri sa i do ostatných krajín. Aby mu rozumeli aj diváci a diváčky z iných krajín, zvykne sa film nadabovať – čiže preložiť a narozprávať.

Dabingové štúdio nájde potrebných hercov a herečky a potom stačí už len začať s rutinnou prácou v štúdiu. Dabing spočíva na princípe slučiek. Slučka je vymedzená časť filmu, ktorá trvá približne 10 až 30 sekúnd. Dabér si prečíta scenár, potom sa zapne nahrávanie a on povie svoju časť súčasne s filmovou postavou, aby sa pohyb úst zhodoval so zvukom. Ak sa dabér pomýli, dá sa jeho chyba poľahky odstrániť. Iba sa vymaže krátka slučka a môže sa ísť nanovo. Takto sa dabuje celý film.

Je veľmi dôležité akým spôsobom dabér svoju časť textu povie. Hlasy treba vyslovovať jasne a hlasne, zdôrazňovať mäkkene a dĺžne, a prispôbiť

melódiu hlasu svojej replike. Záleží však čo dabuje. Pokiaľ dabuje akčnú scénu, jeho hlas by mal byť napätý možno i zadychčaný, no ak dabuje dokumentárny film, mal by byť jeho hlas pokojný a zrelaxovaný. Na workshope študenti a študentky všetkými silami nadabovali krátky dokument o polárnych medveďoch a jeden diel seriálu Paddington. Výsledok síce nebol dokonalý, ale na prvý raz to bola úžasná skúsenosť pre všetkých, ktorí sa na chvíľu stali dabingovými odborníkmi a odborničkami!

*Salome Bočková, 14 rokov,
redaktorka Novín DUK*

Prednáška: Prečo aj tie najstaršie divadelné hry môžu byť modernými inscenáciami?

doc. Marián Amsler ArtD.

Je absolventom odboru divadelná dramaturgia a postgraduálneho štúdia v odbore činoherná réžia na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Amslerove inscenácie Čechovových hier *Platonov* a *Ivanov*, ktoré vznikli na školskej pôde, boli ocenené na medzinárodných divadelných festivaloch vo Varšave, v Prahe a v Brne. Za obe inscenácie získal cenu Dosky v kategórii Objav sezóny. Po skončení štúdia režijne

spolupracoval s mnohými slovenskými i českými divadlami (Činohra SND, Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Slovenské komorné divadlo v Martine, Divadlo Aréna v Bratislave, Dejvické divadlo v Prahe, Divadlo Petra Bezruče v Ostrave, Činoherné štúdio v Ústí nad Labem). V roku 2005 sa stal spoluzakladateľom nezávislého Divadla Letí v Prahe, ktoré sa dodnes sústreďuje výhradne na súčasné dramatické texty. Od roku 2008 pôsobil ako interný režisér v HaDivadle v Brne a v ro-

koch 2010 – 2014 bol aj jeho umeleckým šéfom. V rokoch 2015 – 2018 bol režisérom a umeleckým šéfom v Divadle AS-TORKA Korzo '90.

V súčasnosti pôsobí ako docent na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a taktiež sa zaraďuje k najprestížnejším slovenským režisérom.

Foto: Internet

red.

Harry potter čoskoro ako seriál!

Spoločnosť HBO v apríli 2023 oznámila, že pripravujú seriálové spracovanie azda najznámejšej knižnej série o čarodejníkovi Harry Potterovi od J. K. Rowlingovej. Seriál bude mať údajne sedem sérií, pričom každá bude zameraná na jednu z kníh. Zo seriálu je nadšená i samotná autorka Harry Pottera, ktorá bude na ňom tiež spolupracovať ako výkonná producentka seriálu. Fanúšikovia a fanúšičky tak dúfajú, že seriál bude o to lepší. Vďaka seriálovému spracovaniu prídu na

scénu nové postavy, ktoré vo filmoch nedostali priestor zažiť, dej bude ešte viac prepracovaný a seriál nám predstaví ďalšiu stránku tohto magického čarodejníckeho sveta.

Obsadenie filmu ani dátum vydania prvej série ešte nie sú známe. Odhaduje sa však rok 2024.

Nový seriál bude pre nás mnohých návratom do detstva a starých spomienok, ktoré nám chlapec menom Harry Potter so svojou magickou paličkou prinavrátí. Tešíte sa i Vy?

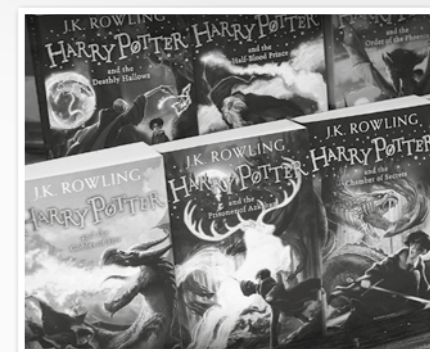

Foto: Internet

*Salome Bočková, 14 rokov,
redaktorka Novín DUK*

Pravda alebo lož?

často príznakom porúch nálady, ako je depresia a úzkosť.

B) Štúdia ukázala, že ľudia, ktorí spia každú noc len šesť až sedem hodín, sa v priemere paradoxne dožívajú menej ako ako tí, ktorí spia osem hodín.

C) Veľa ľudí si myslí, že môžeme v snoch vidieť iba tváre, ktoré sme už videli, ale výskum Kalifornských vedcov tvrdí, že to je mýtus. Počas tohto výskumu už množstvo ľudí videlo v snoch tváre, ktoré v živote ešte nikdy nevideli.

D) Veľryby a delfíny zaspávajú len napoly. Ich mozgové hemisféry sa striedajú, aby sa mohli naďalej vynárať nad hladinu a dýchať.

Ako si postupoval? Podarilo sa Ti rozoznať všetky pravdivé tvrdenia od nepravdivých? Ak áno, môžeš byť so sebou spokojný, pretože pravdepodobne nenaletíš na klamstvá internetu a sám ich nebudeš ďalej šíriť.

*Adam Cadmon Tchambak,
11 rokov, redaktor Novín DUK*

Vešnice

ho tomu veríme. Veríme vôbec sebe? V zápornom prípade nemôžeme potom veriť ani druhým. Predpovedanie budúcnosti? Myslím si, že každý zodpovedný, skúsený človek vie odhadnúť, kam ide naše smerovanie. Možno pri vyhľadávaní veštíc, numerológov len chceme nahlas od druhého počuť, čo už vieme, cítime, myslíme...

Ale otázka navyše. Keby to bol len blaf... zotrval by tak dlho? Je to veľmi zaujímavá a veľmi otázná téma. Je veriť zakázané? Kým? A čomu? Veštenie má svoju históriu a svoje pramene. Veštenie sa vyznačuje špecifickými vlastnosťami. Niektoré vierovyznania, napríklad kresťanstvo, odsudzujú veštenie ako formu čarodejníctva. Iné ho zas považujú ako formu rituálu. V Starom zákone sa veštenie všeobecne zavrhuje. Dokonca je trestané smrťou.

V dávnych dobách však vešteli kňazi a kňazky v chrámoch. Boli to veštenia vopred pripravené cez špeciálne rituá-

ly. Verili, že k nim cez tieto médiá prehovárajú bohovia.

Podkladom dnešnej numerológie bola židovská Kabala. Špeciálnou kategóriou boli kočovné Cigánky. Vešteli z vecí, ktoré im boli k dispozícii, ako oheň, ihly, klinec, káva, karty a ľudská dlaň. V priebehu dejín vznikali rôzne veštenia, napríklad z drahých kameňov, mušiel, z letu vtákov, rozhodných paličiek, z postavení hviezd, hlavne však z rôznych druhov kariet.

Pýtate sa, odkiaľ majú vešnice výnimočné vlastnosti? Myslím si, že na to sa doteraz nenašla jednoznačná odpoveď. Nepodliehajme preto vonkajším vplyvom, buďme sami sebou... sme homo sapiens sapiens..

Buďme hlavne sami sebe veštcami aj médiami. Ale zároveň názor a presvedčenie iných s pokorou prijímame.

*Ester Lorincová, 12 rokov,
redaktorka Novín DUK*

Foto: Internet

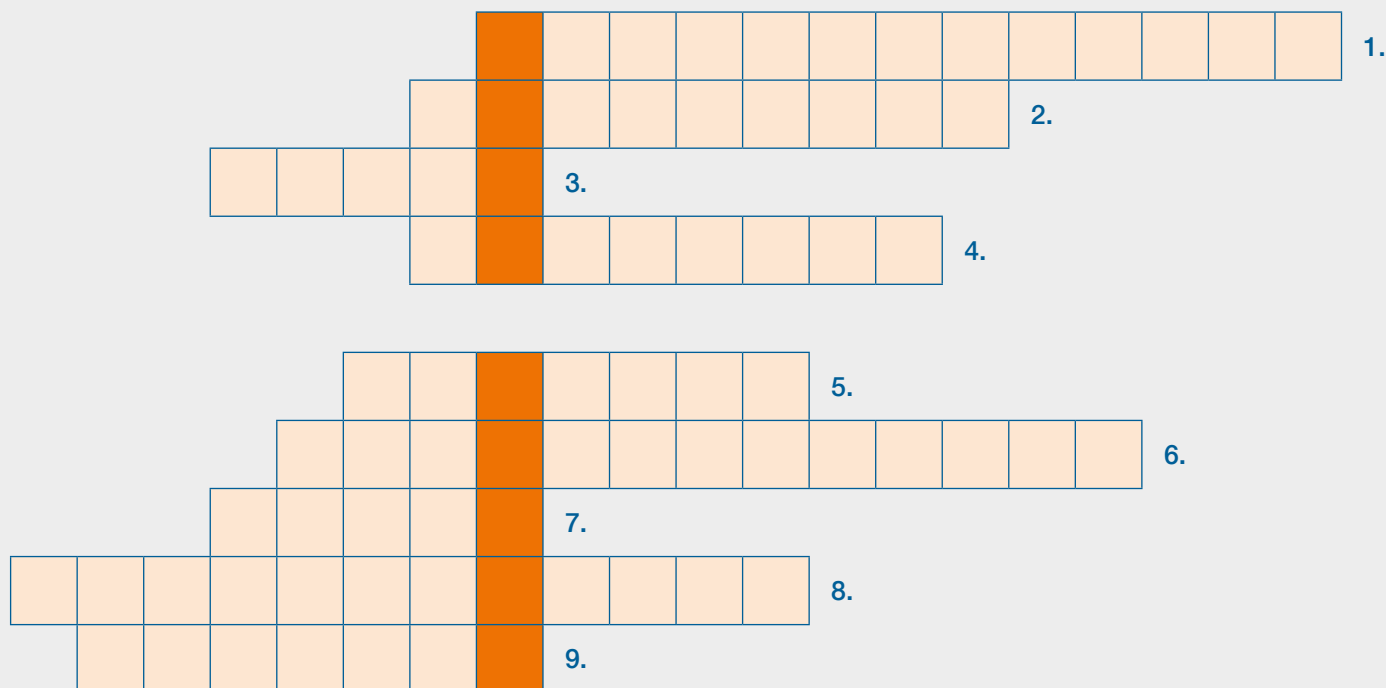
Veštenie je predpovedanie budúcnosti, udalostí alebo osudu veštcom/vešticou na žiadosť, pre zvedavosť, či inšpiráciu. Vy veríte vešticiam? Vešteniu? Predpovedaniu budúcnosti? Viacerí asi povieť nie. No na Detskej Univerzite v Bratislave sme mali prednášku s veľmi zaujímavou prednášajúcou, ktorá nás do týchto tajov vtiahla. Takže ruku na srdce, kto z nás odchádzal z prednášky absolútne fascinovaný? Asi väčšina z nás. Ja si myslím, že je to o nastavení v nás, v našej hlave. Čomu veríme a ako dl-

Hra tohto týždňa!

Pre všetkých tých, ktorí pozorne sledovali v poradí tretiu prednášku duk alebo si o nej aspoň prečítali vo štvrtom čísle našich novín cez naše reflexie. Čarodejníctvu zdar!

Tomto čísle novín duk bude nasledujúca tajnička hračkou. Skrýva sa v nej postava, ktorá bola námetom pre perinbabu...

Adam Cadmon Tchambak, 11 rokov, redaktor Novín DUK

1. Skúmanie národných tradícií	5. Kým boli predtým čarodejníci? Pohanskí
2. Známi nemeckí bratia rozprávkari	6. Téma 3. Prednášky duk 2023
3. Najznámejšie novopohanské náboženstvo	7. Krstné meno najznámejšieho slovenského rozprávkara
4. Priezvisko lektorky 3. Prednášky duk 2023	8. Veda o človeku
	9. Mýtická líška z japonskej mytológie

GENERÁLNY PARTNER DUK

HLAVNÍ PARTNERI DUK

ORGANIZÁTORI DUK

PROJEKT FINANČNE PODPORILO

PARTNERI DUK

ZRIAĐOVATEĽ
DIVADLA ARÉNAPARTNER DUK
ONLINESPOLUORGANIZÁTOR
WORKSHOPOV DUK

MEDIÁLNI PARTNERI DUK

